

Pq fem una Auditoria ciutadana del deute?
No pagar el Deute il·legítim
Entendre com ens endeutem (d'on surten els deutes)

Informe Independents de qui?

Reg Sistema Segarra-Garrigues, SLU	155,00
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, S.A.	38,75
Banco de Sabadell, S.A.	7,75
Bankia, S.A.	38,75
Caixabank, S.A.	38,75
Dexia Sabadell, S.A.	31,00

El 23 de desembre de l'any 2002, el conseller d'Agricultura Josep Grau (CiU) anunciava la decisió del Govern d'adjudicar la construcció de la xarxa de regadiu del canal Segarra-Garrigues al consorci de constructores Aigües del Segarra Garrigues SA (ASG) per un total de 1.102,6 milions d'euros a pagar en 20 anualitats. Avui, 13 anys i 600 milions d'euros després, el mateix Grau presideix aquell consorci, i el futur d'aquesta obra milionària de la Generalitat – només superada en inversió per la línia 9 del metro– presenta incerteses pel que fa al seu finançament, el seu ús social i la seva gestió ambiental. El Segarra-Garrigues és un ambiciós projecte que pretén convertir una àrea de secà de la mida de Menorca en un territori regat per aigua abundant, a través d'una gran autopista hidràulica i més de 3.500 quilòmetres de canonades.

És una obra faraònica que **pot costar gairebé 2.000 milions d'euros** i de moment només proveeix 3.000 de les 68.000 hectàrees de regadiu previstes a la zona de Lleida.

El projecte pretén convertir una àrea de secà de la mida de Menorca en un territori regat per aigua abundant, a través d'una gran autopista hidràulica i més de 3.500 quilòmetres de canonades.

LLEGIM A LA PREMSA -> Deu anys després de l'inici de les obres, la Generalitat es replanteja el projecte del canal Segarra-Garrigues.

L'obra pública més important de Catalunya després de l'AVE afronta nombrosos problemes financers, mediambientals i socials. El canal que havia d'ampliar a 70.000 hectàrees les zones de regadiu a Lleida pràcticament ha esgotat el pressupost de 1.500 milions d'euros i, a dia d'avui, només rega poc més de 3.000 hectàrees.

Alguns dels polítics i funcionaris que van impulsar el canal són avui els que gestionen l'empresa privada Aigües Segarra Garrigues, és a dir, els que es beneficien del negoci de l'explotació de l'aigua.

CANAL SEGARRA-GARRIGUES

El CANAL PRINCIPAL per on circularà l'aigua del Segre des del pantà de Rialb fins al que s'està fent a Albagés depèn de l'Estat espanyol.

Cost: **444,5 M€**

Al febrer de 2014 s'hi han invertit:

367,2 M€

en **41,5 km** dels **85** que té.

La construcció de la XARXA DE REGADIU que regarà els camps depèn de la Generalitat.

Cost: **1.102 M€**

Amb data 31 de desembre de 2012 s'hi havien invertit :

677 M€

Només estan disponibles per al reg

5.532 ha

i hi ha reg efectiu en

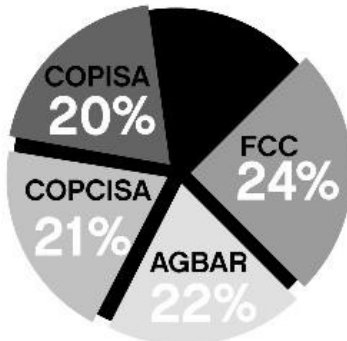
4.261 ha

El pressupost era previst per a

68.200 ha

Executor: un consorci privat, Aigües Segarra Garrigues (AGS), liderat per

JOSEP GRAU

Conseller d'Agricultura entre el 1999 i el 2003 per CiU, va ser el conseller que va adjudicar l'obra del canal a ASG. El 2011 va ser nomenat president del consorci que executa l'obra.

El canal Segarra-Garrigues es va concebre fa 14 anys com un projecte de col·laboració entre l'Estat i la Generalitat.

L'Estat va assumir la construcció del canal principal, valorat en uns 444 milions d'euros. La Generalitat va assumir la xarxa de distribució que porta l'aigua fins a les finques, valorada en 1.069

milions. Amb aquesta finalitat, el juny del 2003, va adjudicar a Aigües del Segarra Garrigues (ASG) la construcció de l'obra, el seu finançament i l'explotació del sistema de regadiu. La Generalitat no havia d'assumir cap risc financer. ASG estava obligada a lliurar l'obra al preu màxim fixat en el contracte (1.069 milions), al qual segons sembla no podrà fer front.

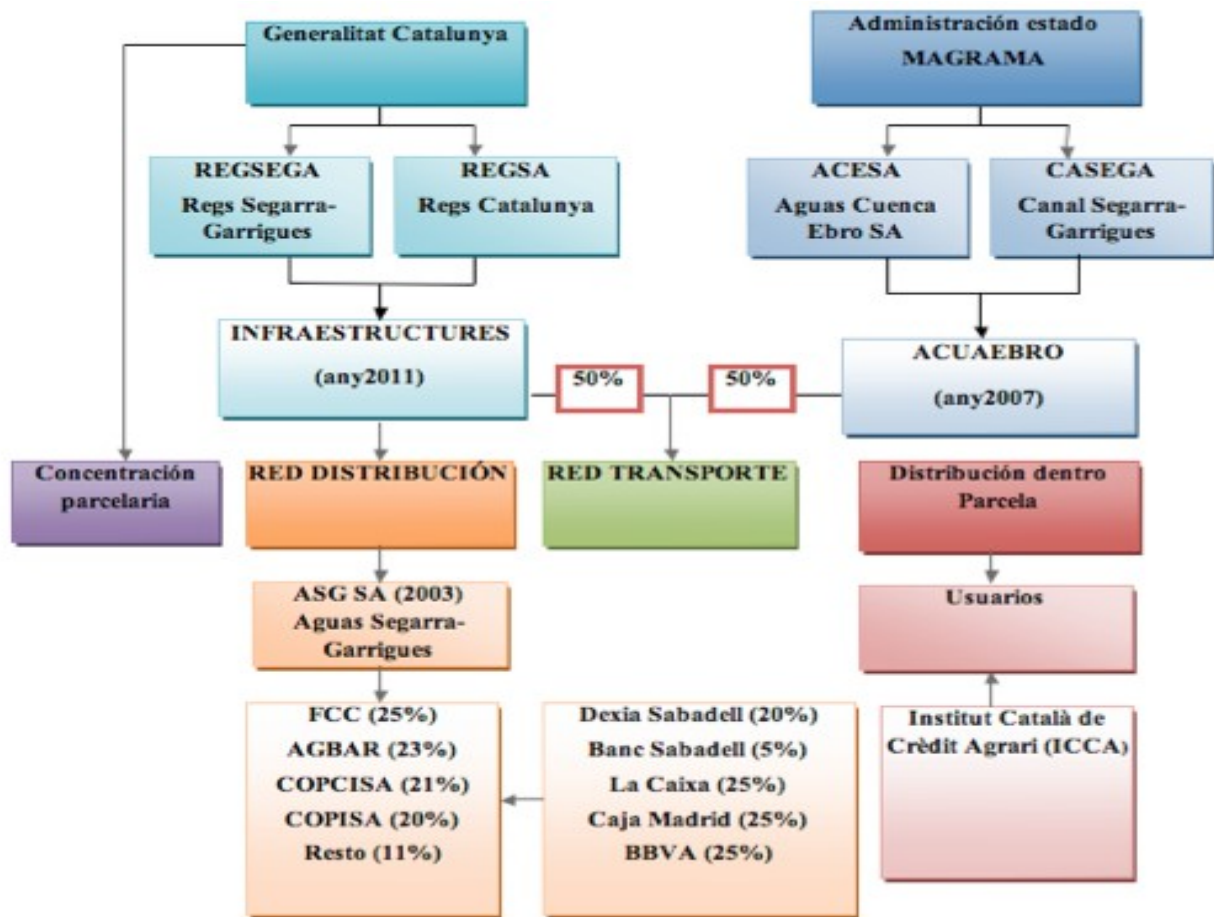
Actualment el canal Segarra-Garrigues és la segona infraestructura més cara de Catalunya –només per darrere de la línia 9 del metro- i, segons un informe intern publicat per *El País* el 2013, podria arribar a sumar un sobrecost de 857 milions. Això implicaria que l'obra acabaria sent un 81% més cara del pressupostat: dels 1.078 milions d'euros que havia de costar s'hauria passat als 1.928 milions. Infraestructures.cat, l'empresa de la Generalitat que gestiona les obres públiques, sempre ha negat els possibles sobre costos. Sí que admet que el calendari de construcció anirà ara més lent i que la xarxa de regadius no estarà enllestida fins al 2022.

La Generalitat, a través de l'empresa pública Regsega, vetllava perquè ASG complís amb el pressupost de cada tram. Els tècnics de Regsega, però, van alertar molt aviat a la Generalitat que ASG sobrepassava sistemàticament el pressupost en els trams que executava. La resposta, segons la documentació a la qual ha tingut accés catalunyaplural.cat, va ser la de fixar-se només en el pressupost total de 1.069 milions d'euros. D'aquesta manera, s'incomplia el contracte però s'aconseguia passar les auditories anuals de la Sindicatura de Comptes.

Tabla 2 Composición de los accionistas de Aguas del Segarra-Garrigues S.A
Composición accionarial ASG

FCC Construcción, S.A.	24%
Sociedad General de Aguas de Barcelona, S.A.	22%
Copcisa, S.A.	21%
Copisa, Constructora Pirenaíca, S.A.	20%
Benito Arno e Hijos, S.A.	5.5%
M y J Grúas, S.A.	1.375%
Aridos Roma, S.A.U.	1.375%
Constructora de Calaf, S.A.	1.375%
José Antonio Romero Polo, S.A.	1.375%
Aqualia Gestión Integral del Agua, S.A.	1%
Sorea, Sociedad Regional de Abastecimientos de Aguas, S.A.	1%

Fuente: Web Aigües-Segarra Garrigues 15

--> informe intern de l'empresa de la Generalitat encarregada d'executar les obres que, ja el 2007, parlava d'una desviació pressupostària del 81%, és a dir que una obra amb un pressupost de 1.069 milions d'euros pot acabar costant 1.928 milions. L'informe culpa els directius de l'empresa concessionària, Aigües Segarra Garrigues (ASG) i a diversos càrrecs de la Generalitat d'haver permès l'encariment de l'obra fins al punt de fer-la inviable.

Davant la **falta de viabilitat econòmica del projecte**, la Generalitat ha encarregat al Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), adscrit al departament de Presidència, la seva reavaluació. Un grup d'experts, reunits a instàncies del CADS, considera que "cal redefinir l'àmbit territorial, les funcions i els usuaris del canal Segarra-Garrigues per aconseguir un projecte útil per al conjunt de Catalunya i viable econòmicament".

Entre les recomanacions del CADS destaca la d'utilitzar l'aigua del canal per reforçar el subministrament a l'àrea metropolitana de Barcelona, una vella proposta d'Agbar.

NOVAMENT ENS REMETEM A LA PREMSA INDEPENDENT -> CRITIC PUBLICAVA

Un informe del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible proposa aprofitar el futur canal Segarra-Garrigues per fer el polèmic transvasament del Segre a Barcelona. El darrer esborrany de l'informe d'aquest grup d'assessors del Govern català, al qual ha tingut accés en primícia CRÍTIC, proposa aprofitar la costosa infraestructura per a altres usos no agraris, ja que,

segons considera, les previsions d'usuaris per al regadiu van ser massa "optimistes" i el projecte es troba en una "complexa situació econòmica"

Els partits de l'oposició, sobretot ICV-EUiA i la CUP, havien demanat durant mesos aquest informe a la Generalitat. Tot i això, la Conselleria de Presidència, el 30 de juny passat i en una resposta a una petició de la diputada ecosocialista Sara Vilà, va assegurar per escrit que "a hores d'ara el Govern no disposa de cap informe del CADS sobre la viabilitat econòmica del canal Segarra-Garrigues". Segons l'oposició, el Govern "estaria amagant" l'informe per les propostes i crítiques que conté. Fonts properes al grup d'experts afirmen que el text estaria ja enllestit però encara no s'ha publicat.

L'informe posa en qüestió la viabilitat econòmica del projecte tal com està concebut i proposa una sèrie d'alternatives econòmiques i socials. El text fins i tot demana "una auditoria economicofinancera" per avaluar els sobre costos de l'obra. ICV-EUiA va presentar al maig passat una resolució, amb el suport del PSC i de la CUP, perquè es presentés davant dels grups del Parlament "l'informe sobre la viabilitat econòmica que es va encarregar" l'estiu de 2013. CiU es va quedar sola rebutjant la proposta, ja que ERC i el PP s'hi van abstenir.

El cert és que, si l'empresa Aigües Segarra-Garrigues, que té la concessió per vendre l'aigua als regants, fracassés en els seus objectius, podria tenir dificultats per retornar els crèdits. El problema per a les arques públiques és que, segons es detalla a l'informe, **la Generalitat va avalar un préstec sindicat de l'UTE amb diverses entitats financeres per un import de 942 milions d'euros amb venciment l'any 2023.** Si al final l'empresa liderada per FCC, Agbar i Copcisa no pot pagar, li tocaria a la Generalitat fer-hi front. **Font:** [Crític](#)

Aquí és on es pot generar un deute clarament il·legítim.

Il·legítim per clarament la manca de rigidesa en el procés de preparació del projecte (sobre costos) i d'avaluació de la viabilitat. Els companys d'ecologistes en acció ens poden comentar millor sobre la viabilitat ambiental i social del projecte. Però a més pel fet de ser un projecte que realment busca un trasvassament encobert del segre a barcelona

La fiscal de medi ambient de Lleida ha obert diligències informatives per determinar si hi ha indicis d'irregularitats en el projecte del canal Segarra-Garrigues. Així ho ha confirmat aquest dimarts després que la Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE) denunciés el cas a Barcelona el passat 6 de febrer. La investigació que haurà de determinar si l'obra està sobredimensionada i si amagar un trasvasament anirà per llarg segons la fiscal. Tot i que inicialment la denuncia es va presentar a Barcelona, la fiscalia l'ha derivat a Lleida. La PDE vol saber si el projecte del canal pot tenir efectes negatius sobre el medi ambient i el desenvolupament socioeconòmic de ls Terres de l'Ebre i Ponent.

la Normativa Europea - La Directiva Marc de l'Aigua -DMA- que obliga a que les inversions repercuteixin sobre els beneficiats, en aquest cas agricultors-regants que no han acceptat les condicions, ni signat cap acord.

D'adjudicadors a adjudicatariis

L'actual president d'ASG és Josep Grau, que va ser conseller d'Agricultura entre 1999 i 2003, sota el mandat de Jordi Pujol, durant el qual es va llançar el projecte del canal i es fixen les bases del concurs d'adjudicació, el més important, fins llavors, de la història de Catalunya. Grau va preparar la licitació del concurs amb Josep Antoni Rosell, que llavors era subdirector general d'infraestructures en el departament d'Agricultura. Al poc temps de signar-se el contracte, Rosell va passar a ser director general d'ASG. Avui, Rosell és director general de Infraestructures.cat, l'empresa de la Generalitat que gestiona les obres públiques, inclosa la xarxa de distribució del canal Segarra-Garrigues, que construeix la pròpia ASG. També va intervenir Germà Gordó, avui conseller de Justícia i aleshores secretari general d'Agricultura.

ASG, com a empresa privada, pot adjudicar obres i projectes de forma directa, sense la necessitat d'organitzar un concurs públic. Tot indica que la companyia d'enginyeria Auding Intraesa va ser una de les que més es va beneficiar amb la redacció de projectes i la direcció d'obres a la xarxa secundària. El conseller delegat d'aquesta companyia era Joan Lluís Quer, un tècnic que ha viscut a cavall entre l'empresa privada i l'administració, i que avui és el president d'Infraestructures.cat.

Segons les bases del concurs, la valoració tècnica suposava un 70% de la nota final, i l'econòmica un 30%. Aquesta proporció no respecta les recomanacions de la Comissió Nacional de la Competència i de la Unió Europea perquè beneficia les empreses que ofereixen el millor plantejament tècnic però no necessàriament el més eficaç ni el més econòmic. La UE recomana que es valori la capacitat de l'empresa de realitzar el projecte, no la seva experiència, com va ser el cas en el concurs del canal, i que un cop decidit aquest aspecte s'opti per l'oferta més barata. Auding Intraesa obtenia tant avantatge en la valoració tècnica que la seva oferta econòmica amb prou feines era rellevant.

El projecte de la xarxa secundària és faraònic. Inclou 3.500 quilòmetres de canonades, 1.500 quilòmetres de camins rurals nous, 43 basses de regulació i 17 estacions de bombament, a més de la concentració parcel·lària de milers de finques.

Per facilitar la seva execució i control financer, el projecte es va dividir en quinze sectors de reg. Cada sector tenia el seu pressupost tancat.

El doble de car però només una vintena part coberta

A dia d'avui, la despesa acreditada en la xarxa secundària ascendeix, segons la informació a la qual ha tingut accés catalunyaplural.cat, a prop de 750 milions d'euros. No obstant això, el valor real per obra executada és molt inferior. No arriba als 500 milions d'euros. La desviació que Regsega ha calculat per a tota l'obra és del 81%. És a dir, que el pressupostat en 1.069 milions d'euros pot

acabar costant 1.928.000.

Això explica que, tot i haver-se gastat gairebé el 70% del pressupost, la xarxa secundària estigui, ara per ara, molt incompleta.

Així mateix, de les 68.000 hectàrees de reg, només hi ha possibilitat de regar en 12.000, encara que només s'està regant de manera efectiva en 3.000. Per optimitzar l'accés a l'aigua, s'havia de realitzar una concentració parcel·l·ària que afectava 55.000 hectàrees. Avui només s'han pogut concentrar 20.000 hectàrees. S'han gastat 70 milions en aquest procés, quan, segons la documentació a la qual ha tingut accés catalunyaplural.cat, no hauria d'haver costat més de 60. Les obres de la xarxa secundària estan aturades des d'octubre. Només es reprendran per sectors i només quan en cada sector el 70% dels propietaris es comprometin a comprar l'aigua.

Mentre la Generalitat no ha tingut més remei que replantejar-se el projecte, l'Estat tindrà el canal acabat a final d'any. Serà una gran infraestructura de 85 quilòmetres, entre l'embassament de Rialb i el d'Albagés (encara per construir), que, però, no es pot utilitzar en tota la seva capacitat.

L'empresa pública AcuaEbro, a més d'ajustar al calendari, complirà amb el pressupost de 444 milions d'euros. La Generalitat va acceptar en el seu dia pagar a terminis la meitat d'aquesta quantitat. De moment, però, no ha fet front a cap termini i deu més de 70 milions a AcuaEbro, que ha recorregut a la justícia per cobrar.

Si a la Generalitat no li surten els comptes, a ASG tampoc. La superfície real de reg és molt inferior a la prevista el 2003 i, encara en les zones on es pot regar, no està gens clar que els agricultors estiguin disposats a assumir el cost que suposa passar del secà al regadiu. ASG pot explotar el canal durant 30 anys, a partir del dia en què tots els sectors tinguin el 70% dels propietaris adherits, cosa que, potser, no passi mai.

Torna el transvasament?

La proposta més polèmica que inclou l'informe del CADS és “aprofundir” en el “potencial” que pot tenir l'aigua del Segre a través del canal “per garantir l'abastament d'aigua per a Catalunya davant d'escenaris futurs de sequera”. Considera, però, que el transvasament seria “per a un ús puntual, en condicions d'excepcionalitat i reversible” i reconeix que “requeriria una autorització de l'Estat” perquè comportaria una transferència d'aigües des d'una conca –la de l'Ebre– “compartida per diverses comunitats autònomes”. La venda d'aquesta aigua per al consum de l'àrea metropolitana de Barcelona permetria compensar la baixa incorporació de regants al canal.

També proposen un projecte d'abastament d'aigua de boca des del canal Segarra- Garrigues, que podria dur a terme l'empresa Gestió d'Aigües de la Segarra, per abastir amb aigua de boca les comarques de Ponent “amb costos d'explotació més baixos”.

Falta de regants

Els experts admeten en aquest informe encara no publicat que l'èxit del Segarra-Garrigues està ara mateix en qüestió i, per això, proposen projectes alternatius no agraris per poder-lo explotar.

L'informe mostra una gran preocupació perquè “el ritme d'incorporació de regants i de superfície de regadiu ha estat, sense cap mena de dubte, més lent de l'esperat en les previsions” i “els regants potencials, en bona part explotacions petites o familiars, veuen incerta la recuperació de la inversió

que suposa connectar-se al CSG” pel cost de la inversió, l’envelliment de la població activa agrària i, a més a més, per “la desconfiança generada durant el procés de desenvolupament de la mateixa infraestructura”. Els experts del Govern també es queixen que “l’estructura del preu de l’aigua de reg fa que el preu unitari sigui més car per a les explotacions amb menys dotació”.

Els experts deixen clar a l’esberrany que “és possible que els càlculs siguin massa optimistes i que pocs regants potencials, especialment entre les petites explotacions, aportin la part que els correspon de la inversió”. L’informe afirma, després de milers de milions d’euros en inversió abocats per l’Estat i per la Generalitat, que “el fet que alguns cultius de secà tinguin un elevat valor afegit, especialment si estan vinculats a una Denominació d’Origen, fan que no compensi la transformació en regadiu”.

UN CANAL AMB PORTES GIRATÒRIES

DAVID MARÍN

Josep Grau, l’actual president de l’empresa que està construint el canal Segarra-Garrigues, és el conseller que va adjudicar l’obra l’any 2002

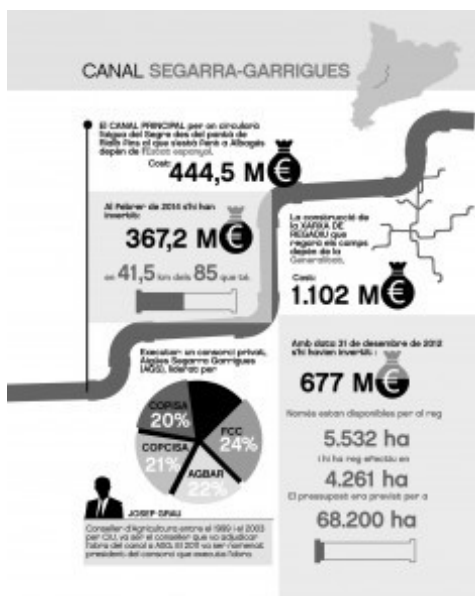
El 23 de desembre de l’any 2002, el conseller d’Agricultura Josep Grau (CiU) anunciava la decisió del Govern d’adjudicar la construcció de la xarxa de regadiu del canal Segarra-Garrigues al consorci de constructores Aigües del Segarra Garrigues SA (ASG) per un total de 1.102,6 milions d’euros a pagar en 20 anualitats. Avui, 13 anys i 600 milions d’euros després, el mateix Grau presideix aquell consorci, i el futur d’aquesta obra milionària de la Generalitat – només superada en inversió per la línia 9 del metro– presenta incerteses pel que fa al seu finançament, el seu ús social i la seva gestió ambiental. El Segarra-Garrigues és un ambiciós projecte que pretén convertir una àrea de secà de la mida de Menorca en un territori regat per aigua abundant, a través d’una gran autopista hidràulica i més de 3.500 quilòmetres de canonades.

Josep Grau va fitxar com a president d’AGS l’any 2011, en substitució de l’advocat lleidatà Jaume Regany i Puig, president d’aquest consorci d’empreses des de la seva constitució. El nomenament es va oficialitzar en una junta extraordinària d’accionistes. L’assumpció d’aquest càrrec no vulnera la Llei d’incompatibilitats catalana, perquè Grau va ser conseller d’Agricultura entre el 1999 i el 2003. Aigües del Segarra Garrigues SA (ASG) està liderada per la constructora FCC (té un 24% del capital social), per Agbar (22%) i per les constructores Copcisa (21%) i Copisa (20%). Completen la junta les constructores Benito Arnó (5,5%), Romero Polo (1,375%), M y J Grúas (1,375%), Àrids Romà (1,375%), Constructora de Calaf (1,275%), Sorea (1%) i Aqualia (1%). Aquestes són les empreses que des de l’adjudicació concedida per Agricultura el 2002 estan construint la xarxa de regadius i que, un cop s’hagi enllestit l’obra, gestionaran el canal durant una concessió de 30 anys.

Tot i haver deixat la conselleria l’any 2003, Grau va ser diputat al Parlament de Catalunya fins al 2010. La seva carrera política es va iniciar el 1983 com a regidor a Mollerussa, alcalde d’aquest municipi del Pla d’Urgell entre el 1987 i el 1999, president de la Diputació de Lleida entre el 1990 i el 1999 i conseller d’Agricultura entre el 1999 i el 2003. El fitxatge per AGS es va produir el 2011, quan feia un any que Grau havia deixat de tenir qualsevol càrrec públic, però els primers passos de l’exconseller en el món de l’empresa privada es van produir l’any 2009. Un any abans de plegar com a diputat va fer els primers moviments cap al sector privat i es va incorporar com a conseller assessor de la Fundació LAFER, un think tank creat el 2008 per l’exconseller de Sanitat de Madrid i sotssecretari del Ministeri d’Agricultura espanyol entre els anys 1997 i 2003, Manuel Lamela. LAFER es dedica a promoure estudis i projectes dels

sectors sanitaris i agroalimentaris i té diversos polítics retirats dins del seu consell assessor, entre els quals, Eduardo Zaplana, Josep Piqué, Pedro Barato, vicepresident de la CEOE i president del sindicat agrari Asaja, i Josep Puxeu; aquest darrer, exsecretari d'Estat de Medi Ambient i Aigua entre el 2005 i el 2008 i avui màxim representant de la patronal de begudes refrescants Anfabra. Grau no era un perfecte desconegut en el món polític madrileny: a més de relacionar-s'hi com a conseller català d'Agricultura, anteriorment també havia estat diputat al Congrés espanyol per CiU els anys 1994 i 1995.

Aquell 2009, Josep Grau també va es va incorporar com a president a la consultoria barcelonina Ingal Ingeniería y Consulting, i també com a president de Total Foods SL, empresa dedicada a la compra i venda de matèries primeres alimentàries i amb seu al mateix despatx que Ingal Energías Renovables. En aquestes dues empreses l'acompanyava com a secretari i conseller del consell d'administració Jordi Ciuraneta i Riu, militant de CDC, president de la cooperativa Copaga i nomenat el 2013 director general de Pesca i Afers Marítims de la conselleria d'Agricultura.

Sobrecostos i mala previsió

Quan el 2010 va acabar la legislatura, Grau va quedar finalment sense càrrec públic i la gran obra del Departament d'Agricultura que ell va impulsar com a conseller, el canal Segarra-Garrigues, vivia hores d'una gran incertesa: la Unió Europea havia denunciat l'Estat espanyol per vulnerar la normativa comunitària de protecció de la fauna en el projecte del canal, i obligava a refer dràsticament el pla de regadiu dissenyat per la Generalitat. Quan el 2002 la conselleria d'Agricultura que dirigia Josep Grau va aprovar el projecte, va obviar la Directiva 92/43/CEE de la Unió Europea, sobre protecció d'hàbitats de les aus en perill d'extinció, i no va preveure les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) que exigia la normativa comunitària.

Així, amb les obres ja en marxa, la Generalitat va haver de refer el projecte de regadius i el 2010 va aprovar una nova declaració d'impacte ambiental incorporant-hi les ZEPA. Aquesta declaració preveia que el reg del canal es veuria reduït fins a les 42.105 hectàrees, quan en el projecte inicial se n'establí un total de 70.150. Finalment, el Pla d'impacte mediambiental aprovat el 2011 a partir d'aquesta declaració va fixar en 68.200 hectàrees les àrees de reg, tot i que una part important tindria els regs limitats a regs de suport per tal d'evitar danys a la fauna. A més de perdre zones de reg d'alt rendiment, els nous requisits del projecte afegien 108 milions d'euros de cost per a millores d'hàbitat i gestió ambiental.

Amb data 31 de desembre de 2012, el consorci AGS havia executat obres per valor de 677 milions d'euros segons les dades de l'empresa pública Infraestructures.cat, encarregada de gestionar l'obra pública del Govern català. En temps de bonança econòmica, l'obra avançava sense problemes. Però, un cop la Generalitat s'ha trobat amb problemes pressupostaris, ASG hi ha posat el fre de mà. Així, amb l'exconseller Grau ja al capdavant del consell d'administració, el consorci va elaborar durant el 2012 un pla econòmic i financer amb unes conclusions demolidores: tenint en compte els costos d'implementació de les ZEPA de 2010, amb els 1.100 milions que el 2002 la Generalitat es va comprometre a invertir en el projecte, les hectàrees que es podran acabar transformant en regadiu seran només 24.174, una xifra que queda lluny tant de la previsió inicial com de les 68.200 hectàrees amb reg limitat. Així consta en la memòria de l'exercici de 2012 d'ASG, que també preveu que la programació constructiva anirà ara més

lenta i la xarxa de regadius estarà enllestida el 2022. En el moment de l'adjudicació es va fixar el 2013 com a data final de les obres, data que es va endarrerir dos anys en incorporar-s'hi les ZEPA. Així doncs, la mateixa persona que com a conseller havia aprovat l'adjudicació s'adreçava ara al Govern amb un informe que diu que, amb els diners d'aquella concessió i amb les correccions que per indicació legal de la UE s'han hagut de fer, només s'hi pot dur a terme un 34% del projecte.

El Govern nega el sobrecost

Alguns informes interns del mateix Govern corroboren que el projecte de regadius del Segarra-Garrigues estaria entrant en situació d'un gran sobrecost. El diari El País revelava el 3 de març de 2013 l'existència de l'informe Estimació import sistema

Segarra-Garrigues, que fa diferents prospeccions del possible sobrecost de l'obra. El pitjor escenari que planteja és que l'import final del canal per a la Generalitat pugui arribar a incrementar en un 81% el que s'havia previst i que la Generalitat acabi pagant 1.928 milions d'euros, i no els 1.100 milions pels quals s'havia adjudicat l'obra a ASG: gairebé el doble del licitat. L'informe apunta que les primeres adjudicacions s'haurien fet entre un 40% i un 60% per sobre del preu de mercat.

Fonts d'Infraestructures.cat treuen ferro a l'informe, neguen que es pugui considerar oficial i afirmen que no hi ha sobrecost. Segons l'empresa pública, la situació actual, en què s'ha invertit ja un 70% del pressupostat en l'adjudicació a ASG però només estan disponibles per al reg 5.532 hectàrees i hi ha reg efectiu en 4.261 hectàrees (un 6% del territori previst), no vol dir que l'obra sigui més cara, sinó que la progressió de regants que s'hi incorporen és lenta i es farà més ràpida a mesura que les obres avancin i la xarxa estigui més completa.

Tanmateix, l'explicació no convenç tothom. Ni tan sols el mateix Govern català. El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS) ha rebut l'encàrrec de Presidència d'analitzar els costos i la rendibilitat econòmica i social de la xarxa de regadiu. Fonts d'aquest organisme assenyalen que s'està treballant en un informe des de l'estiu de 2013, tot i que el document encara no s'ha publicat. Tampoc no convenç l'oposició ni el territori, on el possible sobrecost ha provocat l'alarma. La diputada d'ICV a Lleida Sara Vilà ha reclamat des del Parlament que es presenti l'informe del CADS i també que es faci una auditoria dels comptes del Segarra-Garrigues per detectar si hi ha una desviació pressupostària greu. A més, representants de diverses entitats (Unió de Pagesos, CCOO, la UGT, l'Ateneu Popular Garriguenc, Som lo que Sembrem i ICV) van impulsar aquest gener una plataforma destinada a reclamar transparència en la gestió de les obres i que la gestió futura del canal vagi a favor d'un desenvolupament econòmic i ambiental sostenible del territori i en benefici de la petita pagesia.

La manca de crèdit ofega els regants

A tot plegat, s'hi afegeix que el Govern català va aprofitar la Llei òmnibus de 2012 per introduir un canvi important en la manera com es finança l'obra del canal. Des de l'inici de l'obra, la Generalitat ha construït primer els sistemes de reg, independentment de si hi havia o no pagesos que es comprometessin a incorporar-s'hi, i després ha cobrat un 30% del cost als regants que se'n beneficiaven. La nova normativa, però, requereix que l'obra es programi en funció de si en cada tram hi ha prou pagesos que hagin signat la reparcel·lació de les terres i l'assumpció del regadiu. Uns pagesos que, a més, han vist retallat dràsticament l'accés al crèdit i, per tant, tenen dificultats per fer la inversió requerida per assumir

el regadiu: 3.100 euros per hectàrea en cas de reg a ple rendiment, 1.500 euros per hectàrea en cas de reg de suport.

Així les coses, les obres de la xarxa de regadius es van aturar a finals de 2012 i no es van reprendre fins que a l'estiu de 2013, quan es va establir un nou contracte de crèdit a tres bandes entre ASG, les entitats bancàries i la Generalitat, per tal de garantir els pagaments i el desenvolupament de les obres d'adjudicació durant els pròxims anys. Infraestructures.cat té previst que fins al 2017 s'anirà construint la xarxa de regadius fins a arribar a les 18.165 hectàrees de reg efectiu: una quarta part de les hectàrees previstes inicialment. El pressupost està garantit via crèdit sindicat fins a aquella data, i més enllà no hi ha des del Govern cap previsió ferma. A partir de llavors, serà la conjuntura econòmica i la possible resposta positiva dels regants les que faran que es continuï estenent el reg.

Bankia, el banc del Segarra-Garrigues

La construcció de les xarxes de regadiu del Segarra-Garrigues que depèn de la Generalitat és només una pota del projecte. L'altra és la construcció del canal principal, una autèntica autopista per on circularà l'aigua del Segre des de l'embassament de Rialb fins al que s'està fent a l'Albagés, i que és responsabilitat de l'Estat espanyol. La part que implica l'Estat és, de fet, la columna vertebral del canal, per bé que el cost de les obres és menor: 444,5 milions d'euros. El Govern espanyol ha tractat amb especial cura aquest projecte. Mentre que inversions com el doblament de l'N-II o la variant de l'N-260 a Gerri de la Sal han quedat a mig fer, la part estatal del Segarra-Garrigues ha rebut sens falta les aportacions anuals del projecte. Fins al febrer de 2014 ja s'hi han abocat 367,2 milions de la part estatal, s'han enllestit 41,5 quilòmetres dels 85 que té el canal i la resta, juntament amb l'embassament de l'Albagés, està en construcció.

La part estatal de l'obra es gestiona a través de l'empresa pública Canal Segarra Garrigues (Casega), creada el 2 de juliol de 1999 amb la finalitat de contractar, construir i explotar el canal principal. Dels 444,75 milions d'euros de la part estatal, un 50% són inversió directa de l'Estat, i, l'altre 50%, el posaran els regants un cop es vagin incorporant al canal. Aquests 223 milions d'euros dels regants, els ha anat avançant la Generalitat a través de l'Institut Català del Crèdit Agrari (ICCA). Els altres 223 milions de la part estatal, els ha finançat el Govern espanyol a través de dos crèdits sindicats per un grup de 19 entitats financeres liderat per Bankia (en el seu moment, Caja Madrid) i pel Banco Santander. Per a la part catalana de l'obra hi va intervenir un altre grup d'entitats, però amb Bankia també al davant, juntament amb Dexia Sabadell Banco Local, La Caixa, el BBVA i el Banc Sabadell. Bankia, per tant, és el gran banc que sosté financerament el Segarra-Garrigues.

Les constructores del canal, a la llista de Bárcenas

Dues anotacions en els fragments de la suposada comptabilitat secreta del PP que ha publicat el diari El País assenyalen cap a les terres de Ponent i, concretament, cap a empreses constructores que participen en les grans obres d'infraestructura de les terres de Lleida, entre les quals, el Segarra-Garrigues. Les dues anotacions corresponen a ingressos suposadament registrats per Luis Bárcenas el 2003. El primer, amb data 3 de maig, assenjala un ingrés de 30.000 euros realitzat per "Polo / Llorens". Aquests noms coincideixen amb els de la constructora lleidatana Romero Polo i amb el cognom del diputat lleidatà del

PP al Congrés José Ignacio Llorens. La segona anotació, del 6 de maig, indica un ingrés de 100.000 euros sota el concepte "Copisa / Sorigué". Copisa, fins a un total de 200.000 euros durant l'any 2003.

Els al·ludits han negat qualsevol pagament. Fonts de Romero Polo afirmen que l'empresa "no té res a veure" amb el cas i que mai no ha fet cap pagament d'aquesta naturalesa. L'empresa subratlla que en el document publicat no apareix el seu nom (només hi surt "Polo / Llorens"). El diputat Llorens també se'n desmarca. El grup Sorigué indica que el 2003 estava associat a Copisa, però que no tenia el control de la direcció ni de les decisions que s'hi prenen. Tant Copisa, nascuda fa 50 anys amb les obres de Fecsa al Pirineu Lleidatà, com Sorigué i Romero Polo es dediquen a l'obra civil i són presents en grans obres de Ponent.

Els suposats pagaments assenyalats en aquests documents es van efectuar el 2003. Aquell any no consta al BOE cap adjudicació del Segarra-Garrigues a aquestes empreses, tot i que sí que va ser l'any en què el Govern del PP va posar en marxa el projecte amb l'aprovació de l'informe d'impacte ambiental del canal principal i del pantà de l'Albagés, pas previ a la licitació de les obres. Però aquestes no es van poder fer llavors, sinó al cap d'un any i mig, el 2005, ja que els regants volien garanties sobre els avals per poder fer-hi la inversió de la part econòmica que els pertocava i en van bloquejar la tramitació.